

PM Rotel I (Dnr KS 2020/1136)

Riksintresseprecisering Stockholm Arlanda Airport

Remiss från Trafikverket

Remisstid den 30 oktober 2020

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Remissen besvaras med vad som sägs i Mina synpunkter.

Föredragande borgarrådet Anna König Jerlmyr anför följande.

Ärendet

Förslaget till riksintresseprecisering har tagits fram av Trafikverket i syfte att fastställa flygplatsens framtida behov av mark. Den kommer att fungera som ett underlag för prövande myndigheter och domstolar i ärenden där riksintresset ska vägas mot exempelvis exploateringsintressen.

De anspråk som redovisas i riksintressepreciseringen handlar både om att garantera flygplatsens funktion samt om lämplig markanvändning inom flygplatsens influensområde. Preciseringen består dels av markanspråket för själva flygplatsen och dels av områden där hänsyn måste tas till flyghinder, flygbuller och elektromagnetisk störning. Exempelvis kan tillkomsten av höga objekt eller störningskänslig bebyggelse leda till restriktioner för flygverksamheten.

Det bedöms uppstå ett behov av ytterligare en rullbana, parallellt med bana 1 och 3 under 2030-talet. Av preciseringen framgår att en fjärde parallell rullbana kommer att behövas när antal flygrörelser uppgår till ca 500 000 årligen. Därför redovisas även en fjärde parallell rullbana i denna precisering.

Denna precisering kommer att ersätta den riksintressekarta som redovisar påverkansområdet för flygbuller från år 2008. Påverkansområdet för flygbuller i riksintressepreciseringen är mindre jämfört med det tidigare området. Det beror på att Trafikverkets prognos för antalet flygrörelser har gått ned från 720 000 till 540 000 per år.

Stockholms stad kan i vissa områden drabbas av flygbuller. Det innebär inte några restriktioner för bebyggelsen men kan innebära att en bullerutredning ska göras i detaljplane- och bygglovsärenden. Nedanstående karta utger stöd för bedömningen av om det ska krävas att en bullerutredning tas fram.

Med anledning av osäkerheterna kring vilka konsekvenser Covid-19 långsiktigt får på luftfartens utveckling, kommer Trafikverket att se över och uppdatera denna riksintresseprecisering.

Stockholms stad har fått ärendet på remiss för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att en fortsatt utveckling av Arlanda är viktigt för näringslivet både i Stockholmsregionen och i hela landet. Stadsledningskontoret anser att Arlanda flygplats är av stor nationell betydelse och det därmed är logiskt att Trafikverket beslutar om en riksintresseprecisering. Riksintressepreciseringen för Arlanda har inte direkt påverkan på markanvändningen i Stockholms stad varför stadsledningskontoret inte har synpunkter på den delen av förslaget.

Mina synpunkter

Ska fler stockholmare komma i arbete måste staden ha ett världsledande företagsklimat. En nödvändig förutsättning för att uppnå detta är att den internationella tillgängligheten hålls på konkurrenskraftig nivå. En annan förutsättning är att vi upprätthåller en fortsatt hög takt i bostadsbyggandet, och säkerställer tillgången till bostäder.

Jag konstaterar dock att riksintressepreciseringen för Arlanda inte direkt har någon påverkan på markanvändningen i Stockholms stad. Samtidigt är det kartunderlag som ska utgöra grund för bedömning av eventuella bullerutredningar inom Stockholms stad av för låg kvalitet. Jag instämmer i stadsledningskontorets synpunkter om att det krävs ett bättre kartunderlag för att kunna ta ställning till underlaget. Därtill saknas det en beskrivning av konsekvenserna utifrån eventuella bullerutredningar.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Remissen besvaras med vad som sägs i Mina synpunkter.

Stockholm den 21 oktober 2020

ANNA KÖNIG JERLMYR

Bilaga

Remissen Riksintresseprecisering för Stockholm Arlanda Airport

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Karin Wanngård och Kadir Kasirga (båda S) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

- Att delvis godkänna förslaget till beslut.
- Att därutöver anföras följande.

Det är av nationellt intresse att vi stärker Arlanda flygplats och att eventuella korrigeringar av riksintresset säkrar en sådan utveckling. Det råder en stor osäkerhet om hur flyget kommer att utvecklas åren framöver men det är uppenbart att flygets resurser bör fokuseras till platser som har utvecklingspotential också i en mer miljöanpassad inriktning.

Att Bromma flygplats avvecklas i närtid är därför av stor betydelse även för Arlandas framtida konkurrenskraft och som nationellt nav måste flygplatsen också ha kapacitet både

för dagens flyg liksom för mer långsamtgående flyg så som elflyg. Detta påverkar även utformningen av riksintresset för Arlanda flygplats.

Reservation anfördes av borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Delvis godkänna förslaget till beslut
2. Därutöver anför följande.

Vi befinner oss i en tid då även den närmsta framtiden är oklar och den osäkerheten berör i allra högsta grad framtidens resmönster – något som också konstateras i rapporten. Prognoserna tycks inte rimma med flygandets utveckling de senaste åren utan mest baseras på en tänkt nödvändig relation mellan BNP-utveckling och flygande. Denna relation mellan tillväxt och flygande är dock vare sig nödvändig eller naturgiven, tvärtom måste den aktivt minskas genom politiska beslut för att ha en chans att klara klimatomställningen och för att kunna uppnå den klimatöverenskommelse som 7/8 av riksdagspartierna ställt sig bakom, i vilken inrikesflyget ingår.

De flygrörelser som eventuellt flyttas över från Bromma skulle rymmas inom den nuvarande kapaciteten på Arlanda och vi bör gemensamt verka för att antalet flygrörelser ska minska de kommande åren. En utbyggnad av Arlanda skulle kosta många tiotals miljarder, pengar som är bättre investerade i en hållbar transportteknologi.

Riksintressepreciseringen bör därför inte ta höjd för en framtida utbyggnad av Arlanda eftersom detta skulle vara såväl onödigt som direkt skadligt för våra chanser att ställa om till ett hållbart samhälle.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Jan Valeskog och Kadir Kasirga (alla S) med hänvisning till Socialdemokraternas reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Rashid Mohammed och Sara Stenudd (båda V) med hänvisning till Vänsterpartiets reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) enligt följande.

Det är anmärkningsvärt att Trafikverket rapporterar en 25 procentig minskning av flygrörelserna under året och samtidigt vidhåller sin prognos av ett ökat antal flygrörelser under 2030-talet. Årets stora minskning ska i hög grad tillskrivas pandemin, men vi vet ännu alltför lite om vilken långsiktig påverkan på resandet covid-19 kommer att ha. I kombination med den starka trend mot hållbart resande som redan under tidigare år gjort märkbart avtryck i flygresandet bör planeringen för utbyggnad av Arlanda läggas på is. Därför bör också riksintressepreciseringen skjutas på framtiden.

Remissammanställning

Ärendet

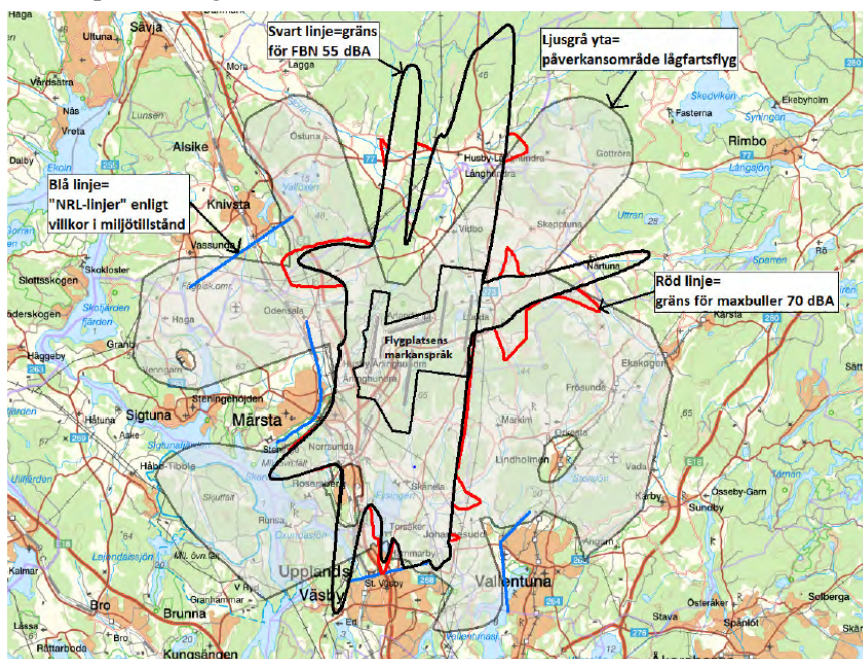
Förslaget till riksintresseprecisering har tagits fram av Trafikverket i syfte att fastställa flygplatsens framtida behov av mark. Den kommer att fungera som ett underlag för prövande myndigheter och domstolar i ärenden där riksintresset ska vägas mot exempelvis exploateringsintressen.

De anspråk som redovisas i riksintressepreciseringen handlar både om att garantera flygplatsens funktion samt om lämplig markanvändning inom flygplatsens influensområde. Preciseringen består dels av markanspråket för själva flygplatsen och dels av områden där hänsyn måste tas till flyghinder, flygbuller och elektromagnetisk störning. Exempelvis kan tillkomsten av höga objekt eller störningskänslig bebyggelse leda till restriktioner för flygverksamheten.

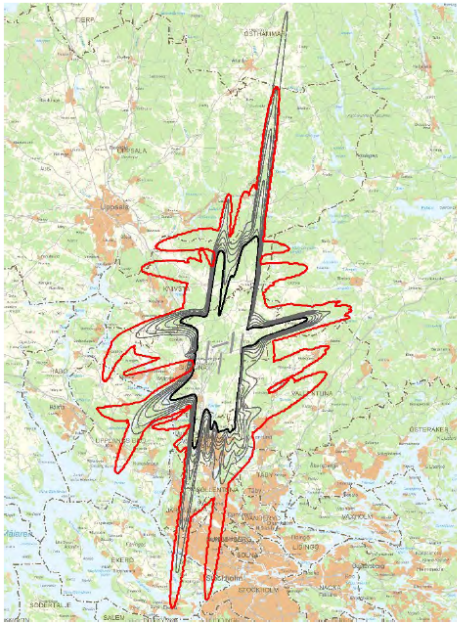
Det bedöms uppstå ett behov av ytterligare en rullbana, parallellt med bana 1 och 3 under 2030-talet. Av preciseringen framgår att en fjärde parallell rullbana kommer att behövas när antal flygrörelser uppgår till ca 500 000 årligen. Därför redovisas även en fjärde parallell rullbana i denna precisering.

Denna precisering kommer att ersätta den riksintressekarta som redovisar påverkansområdet för flygbuller från år 2008. Påverkansområdet för flygbuller i riksintressepreciseringen är mindre jämfört med det tidigare området. Det beror på att Trafikverkets prognos för antalet flygrörelser har gått ned från 720 000 till 540 000 per år.

Sammanställning av de påverkansområden som redovisas i riksintressepreciseringen:

Stockholms stad kan i vissa områden drabbas av flygbuller. Det innebär inte några restriktioner för bebyggelsen men kan innebära att en bullerutredning ska göras i detaljplane- och bygglovsärenden. Nedanstående karta utger stöd för bedömningen av om det ska krävas att en bullerutredning tas fram.

Karta 31. Flygbullerkurvor FBN 50-55 dB(A) samt maxbuller 65 dB(A).

Med anledning av osäkerheterna kring vilka konsekvenser Covid-19 långsiktigt får på luftfartens utveckling, kommer Trafikverket att se över och uppdatera denna riksintresseprecisering.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 28 september 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Av kommunfullmäktigesbudget 2020 framgår att Stockholm stad ska verka för att staden ska ha ett världsledande företagsklimat. Stockholm ska ha Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv. Stockholms roll som plats för huvudkontor ska stärkas.

Stadsledningskontoret anser att möjligheten till effektiva internationella kommunikationer är av avgörande betydelse för Stockholms plats i ett internationellt näringsliv. Arlanda är en förutsättning för att staden ska vara attraktiv för etablering av huvudkontor och är av stor betydelse för hela Stockholmsregionen både för persontransporter och för godstrafik. Det är därför av stor vikt att säkerställa Arlandas framtida utveckling.

Stadsledningskontoret ser positivt på att riksintressepreciseringen säkerställer möjligheten till utbyggnad av en fjärde parallell rullbana på Arlanda och konstaterar att detta måste vara en förutsättning för beslut om riksintressepreciseringen.

Riksintressepreciseringen för Arlanda har inte direkt påverkan på markanvändningen i Stockholms stad varför Stadsledningskontoret inte har synpunkter på den delen av förslaget. Stadsledningskontoret anser dock att det kartunderlag som ska utgöra grund för bedömning av eventuella bullerutredningar inom Stockholms stad är av för låg kvalitet. För att ta ställning till underlaget krävs ett bättre kartunderlag. Vidare saknar stadsledningskontoret en beskrivning av konsekvenserna utifrån eventuella bullerutredningar.

Trafikverket har, tillsammans med andra myndigheter, ett regeringsuppdrag som innebär en översyn av landets riksintressen. Syftet är att minska omfattningen. Riksintressen ska ha en funktion som är av intresse för hela landet. Trafikverket har aviserat att de vill ta ett samlat beslut om riksintressen och preciseringar under 2021, när utredningen är klar.

Att Arlanda kan fortsätta att utvecklas är viktigt för näringslivet både Stockholmsregionen och i hela landet. Stadsledningskontoret anser därmed att Arlanda flygplats är av stor nationell betydelse och det är därmed logiskt att Trafikverket beslutar om en riksintresseprecisering.

Remissen *Riksintresseprecisering för Stockholm Arlanda Airport* anses besvarad med vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.